

OKULÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA YAPTIRILAN REKREATİF ETKİNLİKLERİN ÇOCUKLARIN SOSYAL GELİŞİM İLE GÜVEN DUYGUSU GELİŞİMİNE ETKİSİ

Betül BAYAZIT¹ Şebnem TELCİ¹ Tuncay ERENCİ¹ Çağla CANERİK¹

Geliş Tarihi: 01.12.2006
Kabul Tarihi: 14.07.2007

ÖZET

Bu araştırmada, okulöncesi eğitim kurumlarında yaptırılan rekreatif etkinliklerin çocukların sosyal gelişim ile güven duygusu gelişimine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Verilerin toplanması amacıyla; Kocaeli ilinde bulunan İlgievi Anaokulu (21 çocuk), SSK Kreşi (22 çocuk) ve İlk Adım Anaokulu (9 çocuk) olmak üzere üç ayrı okulda 5-6 yaş grubundan oluşan toplam 52 çocuğa öğretmenleri eşliğinde anket yapılmıştır. Çocukların %53.8'i (28) erkeklerden, %46.2'si (24) kızlardan oluşmaktadır.

Uygulanan anket toplam 22 sorudan ve "evet", "hayır" seçeneklerinden oluşmaktadır. Elde edilen veriler, SPSS 7,5 paket programında analiz edilmiştir. Programda verilerin frekans ve yüzde değerleri göz önüne alınmıştır.

Ölçü aracına göre değerlendirilen çocukların; %86.5'i kendini daha rahat ifade eden, %86.5'i kendisinden küçüklere, sevgi ve ilgi gösteren, %86.5'i yetişkinlerin yönettiği grup oyunlarına katılmaktan zevk alan, %88.5'i diğer çocuklarla oyun oynamayı seven, %86.5'i etkinlikler esnasında sırasını bekleyen, %84.6'sı övgüden hoşlanan, %80.8'i topluluk önünde rahatlıkla konuşabilen, %88.5'i yeteneklerini etkinlikler sayesinde geliştirebilen, %86.5'i etkinlikler aracılığıyla yaratıcılıklarını geliştirebilen, %84.6'sı kendine ait farklı özelliklerini göstererek kendini tanımaya çalışan, %78.8'nin kendine olan güvenini arttıran, %88.5'i tek başına hareket etmeyi öğrenen bir yapıya sahip olduğu bulunmuştur.

Okulöncesi eğitimin çocuklara kazandırdığı olumlu davranış değişikliklerine bağlı olarak uygulanan rekreatif etkinliklerin destekleyici rolü olacağı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Gelişim, Güven, Rekreatif Etkinlikler.

TO ANALYSE THE RECREATION ACTIVITIES EFFECT ON THE IMPROVEMENT OF THE CHILDREN'S SOCIAL GROWTH AND CONFIDENCE FEELING IN THE PRE - SCHOOL EDUCATION SOCIETIES

ABSTRACT

In this search, we aimed to analyse the recreation activities effect on the improvement of the children's social growth and trust feeling in the pre-school education societies.

To get the data, recreation activities were done to the 21 children in Ilgı Evi mother school, 22 children in SSK day nursery, 9 children from İlk Adım mother school who are between the ages of 5-6 in Kocaeli. %53.8 (28) consists of boys and %46.2 (24) consists of girls.

The inquiry has 22 questions and it has Yes and No choices. It was applied in SSK day nursery. The data were analysed in the SPSS 7,5 package programme. the data's frequency were analysed.

According to the end of the recreation activities; %86.5 of these children who were analysed according to the measurement tool, expresses themselves freely, %86.5 shows interest on the smaller children, %86.5 likes to join the plays which are directed by the adults, %88.5 like to play with the other children, %86.5 waits in a queue during the activity, %84.6 likes compliment, %80.8 can talk freely in the community, %86.5 improves their creativity with the activities, %84.6 tries to recognize themselves to see different characteristics on their personality, %78.8 increases their self-confident, %88.5 learns how to behave, individually.

According to the positive behaviour changes of the pre-school education on the children, we think that recreation activities in these education societies have an encouragement role.

Key Words: Social Growth, Self-confidence, Recreation Activities.

¹ Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

GİRİŞ

Toplumların başarıları ve başarısızlıkları o toplumda yaşayan insanlara bağlıdır. Toplumu oluşturan bu insanların temelini oluşturacak olan eğitimin, okulöncesi eğitim olduğu hiç şüphesiz birçok kişi tarafından bilinmektedir.

Okulöncesi eğitim, çocukların gelecekteki yaşantılarının belirlenmesinde önemli yere sahiptir. Çocuğun kendini tanıması, bedensel yetkinliklerini geliştirmesi, kendine olan güvenini arttırması, sosyalleşmesi ve yeteneklerini keşfetmesi okulöncesi eğitimde yapılan rekreatif etkinliklerle mümkündür.

Yeniden tazelenme, yeniden yaratma, yeniden güçlendirme, yeniden gençlik ve dinçlik kazandırma olarak ele alınan rekreasyonun eğitim alanındaki etkisi gün geçtikçe artmaktadır.

Çağdaş bir yaklaşımla rekreatif etkinlikler, çocuğun kendi kendini ifade edebildiği, yeteneklerini fark edebildiği, yaratıcı potansiyelini kullanabildiği, dil, zihin, sosyal, duygusal ve motor becerilerini geliştirebildiği önemli bir fırsattır (1).

Rekreasyon eğitiminin amacı, farklılaşmış değerleri ve becerileri olan bir toplum yetiştirmek için kişiyi kapsamlı deneyimlerden geçirmektir (2).

Türkiye'nin de 1990 yılında imzalayarak kabul ettiği, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi'ne göre, 0-18 yaş arası tüm bireyler çocuk olarak kabul edilmektedir. Çocuk olmanın yaş sınırının bu denli yüksek olarak kabul edilmesinin altında, toplumun yeni yetişmekte olan üyelerini özenle korumaya, geliştirmeye ve eğitmeye çalışmasının yattığı söylenebilir (3).

Çocuk, oyun içinde çevresiyle fiziki ve duygusal ilişki kurar; sosyal yönünü geliştirme olanağı bulur (4).

Çocuğun sağlıklı bir kişilik geliştirmesi için fizyolojik ve psiko-sosyal ihtiyaçlarının yerinde ve zamanında karşılanması gerekir. İhtiyaçların karşılanmaması çocuğu gergin ve huzursuz yapacağından, sağlıklı kişilik gelişimini engeller (5).

Bu araştırmada, okulöncesi eğitim kurumlarında yaptırılan rekreatif etkinliklerin çocukların sosyal gelişim ile güven duygusu gelişimine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL VE YÖNTEM

1. Araştırma Grubu

Araştırma grubunu; Kocaeli ilinde bulunan İlgievi Anaokulu (21 çocuk), SSK Anaokulu (22 çocuk) ve İlkadım Anaokulu (9 çocuk) olmak üzere rastgele seçilmiş 5-6 yaş grubundan oluşan %53.8'i (28) erkek, %46.2'si (24) kız olmak üzere toplam 52 çocuk oluşturmaktadır.

2. Araştırma Yöntemi

Araştırmamızda, iki ayrı yöntem uygulanmıştır.

I. YÖNTEM: Çocukların yaşlarına uygun olarak haftada üç gün günde 40 dakika olmak üzere toplam 12 hafta süreyle yaratıcı drama, eğlenceli atletizm çalışmaları, step, dart, bowling gibi rekreatif etkinlikler uygulanmıştır. Etkinlikler sonrasında elde edilen sonuçlar, 'gözlem' tekniklerinden biri olan 'vaka' (olay) kaydı tekniği ile raporlandırılmıştır. Veriler, her okulda 3 gözlemci tarafından kaydedilmiştir. Gözlemciler çalışma öncesinde bilgilendirilmişlerdir. Çalışma sonunda elde edilen sonuçlara bakıldığında, gözlemciler arasında tutarlılığın olduğu görülmektedir.

II. YÖNTEM: Aynı gruba belirtilen süre tamamlandıktan sonra, araştırmacılar tarafından geliştirilen toplam 22 soruluk anket uygulanmıştır. Anket, çocukların öğretmenleri tarafından yanıtlandırılmıştır. Anket; 'evet', 'hayır' seçeneklerinden oluşmaktadır.

3. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen anket verileri SPSS 7,5 paket programında frekans ve yüzde değerleri alınarak tablolar haline getirilmiştir.

BULGULAR

Tablo - 1. Araştırma Grubunun Toplum İçerisinde Kendisinden Beklenen Davranışları Gösterebilmesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	38	73.1
HAYIR	14	26.9
TOPLAM	52	100

Tablo - 2. Araştırma Grubunun Yetişkinlerin Konuşmalarına Katılmasına Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	45	86.5
HAYIR	7	13.5
TOPLAM	52	100

Tablo - 3. Araştırma Grubunun Aldığı Sorumlulukları Yerine Getirebilmesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	41	78.8
HAYIR	11	21.2
TOPLAM	52	100

Tablo - 4. Araştırma Grubunun Nezaket Kurallarını Uygulayabilmesine Göre Dağılımı

YANIT YANITLAR	N	%
EVET	33	63.5
HAYIR	19	36.5
TOPLAM	52	100

Tablo - 5. Araştırma Grubunun Kendisinden Küçüklerle Sevgi ve İlgi Gösterebilmesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	45	86.5
HAYIR	7	13.5
TOPLAM	52	100

Tablo - 6. Araştırma Grubunun Oyuncaklarını Paylaşmasına Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	40	76.9
HAYIR	12	23.1
TOPLAM	52	100

Tablo - 7. Araştırma Grubunun Yetişkinlerin Yönettiği Grup Oyunlarına Katılmasına Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	45	86.5
HAYIR	7	13.5
TOPLAM	52	100

Tablo - 8. Araştırma Grubunun Diğer Çocuklarla Çeşitli Oyunlar Oynamasına Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	46	88.5
HAYIR	6	9.6
TOPLAM	52	100

Tablo - 9. Araştırma Grubunun Basit Kurallı Oyunlar Oynayabilmesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	43	82.7
HAYIR	9	17.3
TOPLAM	52	100

Tablo - 10. Araştırma Grubunun Sırasını Beklemesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	45	86.5
HAYIR	7	13.5
TOPLAM	52	100

Tablo - 11. Araştırma Grubunun Haklarını Korumasına Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	42	80.8
HAYIR	10	19.2
TOPLAM	52	100

Tablo - 12. Araştırma Grubunun Övgüden Hoşlanmasına Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	44	84.6
HAYIR	8	15.4
TOPLAM	52	100

Tablo - 13. Araştırma Grubunun Kendisi İle İlgili Sorulara Uygun Cevaplar Verebilmesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	38	73.1
HAYIR	14	26.9
TOPLAM	52	100

Tablo - 14. Araştırma Grubunun Duygularını İfade Edebilmesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	39	75
HAYIR	13	25
TOPLAM	52	100

Tablo - 15. Araştırma Grubunun Bir Sorunu Olduğu Zaman Yardım İsteyebilmesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	43	82.7
HAYIR	9	17.3
TOPLAM	52	100

Tablo - 16. Araştırma Grubunun Topluluk Önünde Rahatlıkla Konuşabilmesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	42	80.8
HAYIR	10	19.2
TOPLAM	52	100

Tablo - 17. Araştırma Grubunun Yeteneklerini Geliştirebilmesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	46	88.5
HAYIR	6	11.5
TOPLAM	52	100

Tablo - 18. Araştırma Grubunun Yaratıcılık Özelliğine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	45	86.5
HAYIR	7	13.5
TOPLAM	52	100

Tablo - 19. Araştırma Grubunun Kendini Keşfedebilmesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	44	84.6
HAYIR	8	15.4
TOPLAM	52	100

Tablo - 20. Araştırma Grubunun Kendine Olan Güvenini Arttırabilmesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	41	78.8
HAYIR	11	21.2
TOPLAM	52	100

Tablo - 21. Araştırma Grubunun Tek Başına Hareket Edebilmesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	46	88.5
HAYIR	6	11.5
TOPLAM	52	100

Tablo - 22. Araştırma Grubunun Beden Hareketlerini Doğru Şekilde Kullanmayı Öğrenebilmesine Göre Dağılımı

YANITLAR	N	%
EVET	43	82.7
HAYIR	9	17.3
TOPLAM	52	100

TARTIŞMA

Araştırma sonucunda elde edilen veriler, Okulöncesi eğitimin çocuklara kazandırdığı olumlu davranış değişikliklerine bağlı olarak bu eğitim kurumlarında yapılan rekreatif etkinliklerin destekleyici rolü olduğunu ortaya çıkarmıştır. Elde edilen bulgular diğer araştırma sonuçları ile tutarlılık göstermektedir.

Şahin (6), tarafından yapılan bir araştırmada, okulöncesi eğitimin çocukların yaratıcılığını, liderlik özelliğini ve arkadaşlarıyla iletişimlerini geliştirdiğini göstermektedir. Yapılan bu çalışmada da çocukların %86.6'sının etkinlikler sayesinde yaratıcılıklarını geliştirme olanağı elde ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Oğuzkan (7), tarafından yapılan bir araştırmada, okulöncesi eğitim programlarında serbest zaman etkinliklerinin yeri ve önemi üzerinde durulmuştur.

Güngör (8), tarafından yapılan bir araştırmada, özellikle 3-6 yaşlarında girişimcilik duygusunun benliğin olumlu gelişmesinde rol oynadığı vurgulanmaktadır.

Üstün (9), tarafından yapılan araştırmada, okul öncesi dönemde çocuk-aile-okul işbirliğinin önemi üzerinde durulmuştur.

Yavuzer (10), tarafından yapılan araştırmada, anne ve babanın çocuklarına yönelttiği olumlu davranış özelliklerinin yeterli sevgi ve güven duygusunun aile içindeki başarılı duygusal ve toplumsal etkilerin çocuğun psiko-sosyal gelişimine önemli katkıda bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Sel (11), tarafından yapılan araştırmada okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan eğitsel etkinliklerin uygulanma yöntemlerinde çocuğun fiziksel, duygusal ve sosyal yönlü gelişiminin ön planda tutulması gerektiği üzerinde durulmuştur.

Arı ve Metin (12), tarafından yapılan araştırmada, ailede anne-baba-çocuk ilişkisinde karşılıklı saygı ve güven ortamının sağlanmasının ve öz denetimin kazandırılmasının büyük önem taşıdığı sonucuna varılmıştır.

Kılbaş (13), tarafından yapılan araştırmada, araştırmacıların son zamanlarda rekreatif çalışmaların öğrencilere sağladığı yararlar üzerinde çalıştıklarını ve rekreatif etkinliklerin olumlu sonucu üzerinde birleştiklerini vurgulamaktadır.

Çocukluk döneminde aktif yaşamın ve rekreatif etkinliklere katılımın ileriki yaşlarda aktif bir yetişkinliğe neden olduğu araştırmalarla ortaya çıkmıştır (14).

Sağlıklı aktif yaşam için rekreatif etkinliklerin tercih edilmesi obezite ve sigara kullanımını azaltmakta, mental sağlığı daha da arttırarak sağlıklı ve bilinçli bir birey yetiştirmesinde etkin olmaktadır (15).

Yapılan rekreatif etkinliklerin zamanının ve yerinin iyi tespit edilmesi ve çocuklara faydalı olacak şekilde düzenlenmesi önem taşımaktadır. Bu etkinlikleri devlet ve özel kuruluşlar desteklemelidir (16).

SONUÇLAR

I. YÖNTEM AÇISINDAN:

Araştırmamız çerçevesinde; çocukların fiziksel ve psikolojik açıdan gelişme gösterebilmeleri için eğitsel içerikli oyunların büyük önem arz ettiği gözlem yolu ile tespit edilmiştir. Her oyunun içeriği ve kapsamı değişik olduğu için; çocukların bu oyunlarla gerek sağlık açısından, gerekse değişik kas gruplarını çalıştırmaları açısından büyük önem teşkil ettiği gözlemlenmiştir.

1. Rekreatif etkinlikler sonrasında elde edilen sonuçlar gözlem tekniğiyle raporlandırılmıştır.
2. Çocukların etkinlikler boyunca istekli, paylaşımcı oldukları gözlemlenmiştir.
3. Çocukların fiziksel ve psikolojik açıdan gelişme gösterebilmeleri için rekreatif içerikli oyunların büyük önem arz ettiği gözlem yolu ile tespit edilmiştir. Her etkinliğin içeriği ve kapsamı değişik olduğu için; çocukların bu oyunlarla gerek sağlık açısından, gerekse değişik kas gruplarını çalıştırmaları açısından büyük önem teşkil ettiği gözlemlenmiştir.
4. Rekreatif etkinlikler sonrasında çocukların öğretmenleriyle görüşmüş, özellikle sosyal ilişkilerinde, kendilerine olan güvenin artmasında, kendilerini ifade etme şekillerinde, sorumluluk alabilme ve alınan sorumluluğu yerine getirebilmelerinde ve algılamalarında kolaylık sağladığı görülmüştür.

II. YÖNTEM AÇISINDAN:

1. Çocukların %86.5'i yetişkinlerin konuşmalarına daha fazla katılır. Çocuklar topluluk içerisindeki katılımları sayesinde kendilerini daha rahat ifade etme olanağı bulurlar.
2. Çocukların %86.5'i kendisinden küçüklere, sevgi ve ilgi gösterirler.
3. Çocukların %86.5'i yetişkinlerin yönettiği grup oyunlarına katılmaktan zevk alırlar.
4. Çocukların %88.5'i diğer çocuklarla oyun oynarlar. Evde tek başına büyüyen bir çocuk ile okulöncesi eğitim kurumuna giden bir çocuğun arkadaşlık kurma deneyimleri farklı olmaktadır. Evde tek tip bireylere bağlı kalan çocuklar yerine, farklı arkadaşlıklar kurma olanağı kazanan çocuğun, arkadaşlığa bakış açısı daha farklı olabilmektedir.
5. Çocukların %86.5'i etkinlikler esnasında sırasını beklerler. Sırası geldiğinde oyuna katılmak, sırası geldiğinde beklemek kavramı gelişmektedir.
6. Çocukların %84.6'sı övgüden hoşlanırlar, yaptığı işin beğenilmesini isterler. Yapılan övgüler çocukların motive olmasını sağlarlar. Yaptıkları işten zevk almalarına katkı sağlarlar.
7. Çocukların %80.8'i topluluk önünde rahatlıkla konuşabilirler. Özellikle okulöncesi eğitimde yaptırılan yılsonu etkinlikleri, çocukların topluluk önünde kendilerini rahatlıkla ifade etmeleri avantajını sağlamaktadır.
8. Çocukların %88.5'i yeteneklerini etkinlikler sayesinde geliştirirler. Çeşitli materyaller kullanılarak yapılan etkinlikler çocukların kendilerini tanımlarını sağlarlar. Hamurlar ile yapılan etkinlikler, boyalarla resim ve şekil çalışmaları, drama yoluyla öğrenme, bu etkinliklerin başlıcalarını oluşturmaktadırlar.
9. Çocukların %86.5'i etkinlikler aracılığıyla yaratıcılıklarını geliştirirler. Yaratıcılığın gelişiminde belirleyici etkenlerden biri de yapılan etkinliklerin çeşitliliğidir. Yaptırılan farklı etkinlikler sayesinde çocuk yeni yeteneklerini keşfeder.
10. Çocukların %84.6'sı kendine ait farklı özellikleri görerek kendini tanımaya başlarlar. Bu durum, çocuğun özgüvenini arttırmakta ve eğitim yaşamını olumlu yönde etkilemektedir.
11. Çocukların %78.8'nin kendine olan güveni vardır. Çocuk, kendine olan güveni; etkinliklere katılarak artırabilir. Güven duygusunun oluşumu zamanla gerçekleşir.

12. Etkinliklere katılım, etkinliklerde başarı sağlama; güven duygusunu artıracak başlıca etkenlerdir. Bu konuda öğretmene büyük sorumluluklar düşmektedir. Yanlış eğitimler çocukta ters tepkilere neden olarak güven duygusunu yok edebilir.
13. Çocukların %88.5'i tek başına hareket etmeyi öğrenmektedirler. Çocuğun tek başına hareket edebilmesi güven duygusunun oluşumuna bağlıdır. Kendine güvenmeyen bir çocuk yaptığı her işin arkasında kendini koruyacak bir savunucuya ihtiyaç duyacaktır.

KAYNAKLAR

1. **Aytaç, Ü.**, Çocukta Hareket, Oyun Gelişimi ve Öğretimi, Açıköğretim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı, Web-Ofset Tesisleri, s.3-11, Eskişehir, 2003.
2. **Corbin, H.**, Recreation Leadership. Prentice-Hall, Englewood Cliffs. NJ, 1970.
3. **Önder, A.**, Okulöncesi Çocuklar İçin Eğitici Drama Uygulamaları, Morpa Kültür Yayınları, s.13-14, İstanbul, 2003.
4. **Altinköprü, T.**, Çocuğun Başarısı Nasıl Sağlanır, 1. Baskı, Hayat Yayıncılık, İstanbul, 2002.
5. **Aral, N., Baran, G.**, Çocuk Gelişimi-2, Ya-Pa Yayın, s.13, İstanbul, 2001.
6. **Şahin, Ö.**, Okulöncesi Öğretmenlerinin Öğrencilerine Karşı Davranışlarını Etkileyen Beklenti Girdileri, Eğitim Araştırmaları, Anı Yayıncılık, Ankara, 2003.
7. **Oğuzkan, Ş.**, Yuva ve Anaokullarında Serbest Zaman Etkinlikleri, Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi Yayınlaştırma Semineri, s.29, Antalya, 1987.
8. **Güngör, A.**, Çocukta Benliğin Gelişimi, Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi Yayınlaştırma Semineri, s.126, İstanbul, 1985.
9. **Üstün, E.**, Okulöncesi Dönemde Çocuk - Aile - Okul İşbirliği, Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi Yayınlaştırma Semineri, s.87, İstanbul, 1985.
10. **Yavuzer, H.**, Okulöncesi Dönemde Ailenin İşlevi, Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi Yayınlaştırma Semineri, s.22, İstanbul, 1985
11. **Sel, R.**, Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Eğitsel Oyunlar ve Uygulama Yöntemleri, Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi Yayınlaştırma Semineri, s.26, İstanbul, 1985.
12. **Arı, M., Metin, N.**, Ailede Anne - Baba - Çocuk İlişkileri, I. Okulöncesi Eğitim Semineri, Hacettepe Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Eğitimi Demeği, s.7, Ankara, 1992.
13. **Kılbaş, Ş.**, Rekreasyon Boş Zamanı Değerlendirme, Anaca Yayınları, Adana, 2001.
14. **Gray, Ty-Am, Judy O.**, "Physical Education Rec. And Dance", Vol. 74, Iss. 6; pp 52. 2003.
15. **Jimmy A.**, "Participation in Extracurricular Physical in Middle Schools", Vol. 74, iss. 4, pp 10, 2003.
16. **Ballard, W.**, "A Catalyst for Quality Physical Education", Vol 75, iss. 3; pp 40, 2004.